

SAK 28/2009

REGULERING AV FISKET ETTER KOLMULE I 2010

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår i hovedsak å videreføre reguleringen av fisket etter kolmule i 2010.

Fiskeridirektøren foreslår at det innføres påbud om bruk av sorteringsrist i fisket etter kolmule i Norges økonomiske sone (NØS). Det foreslås samtidig adgang til å dispensere fra dette påbudet etter nærmere fastsatte kriterier.

2 FISKET ETTER KOLMULE I 2008

Kyststatene ble for 2008 enig om et totalt uttak på 1 250 000 tonn. Etter overføringer ga dette en norsk totalkvote på 429 580 tonn i 2008. Av dette kvantum ble 2.000 tonn satt av til estimert bifangst i andre fiskerier, samt 3.000 tonn til forsknings- og undervisningskvoter.

I 2008 ble gruppekvoten for fartøy med kolmuletråltillatelse satt til 323 493 tonn (78 %), mens gruppekvoten for fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse ble satt til 101 089 tonn (22 %).

Tabell 1: Norsk fangst av kolmule i 2008

Fartøygruppe	Område	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletrål	NØS		1 548	
	EU-sonen	244 269	244 181	88
	Færøysonen	51 080	17 737	33 343
	Internasjonalt farvann		64 441	
Total		323 491	327 907	-4 416
Pelagisk- og Nordsjøtrål	NØS		24 072	
	EU-sonen	60 000	61 507	-1 507
	Færøysonen	10 000	1 826	8 174
	Internasjonalt farvann		0	
Total		101 089	87 405	13 684
Bifangst + forskning	NØS	5 000	2 755	2 245
Totalt Norge		429 580	418 289	11 291

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret ved Fiskeridirektoratet per 4.november 2009.

3 FISKET ETTER KOLMULE I 2009

3.1 DELTAKERREGULERING

I henhold til forskrift av 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konesjonsforskriften) kan fartøy med kolmuletrållatelse, fartøy med pelagisk trållatelse og fartøy med nordsjøtrållatelse delta i fisket etter kolmule.

3.2 KVOTESITUASJONEN I 2009

Kyststatene ble for 2009 enig om et totalt uttak på 590 000 tonn. Den norske kyststatsandelen i 2009 før kvotebytte og overføringer mellom år er på 142 521 tonn. Tabell 2 viser norsk totalkvote etter kvotebytte og overføringer.

Tabell 2. Norsk kolmulekvote i 2009

Kyststatsandel		142 521
Kvotebytter		
- Til Russland	10 268	
- Til EU	4 000	
- Til Sverige	400	-14 668
+ Fra EU	63 200	
+ Fra Færøyene	11 300	
+ Fra 2008	29 620	104 120
Norsk kvote i 2009		231 973

Kyststatsavtalen for forvaltning av kolmule åpner for overføring av inntil 10 % av ufisket kvantum mellom år av kyststatsandelen på 296 200 tonn, som innebar at Norge kunne overføre inntil 29 620 tonn ufisket kvantum fra 2008 til 2009. Dette er ufisket kvantum av norsk fiske, bifangst, forskning og tilbakeføring fra andre lands kvoter.

Norge og EU ble enige om å øke den gjensidige soneadgang av kyststatskvoten fra 65 % i 2008 til 68 % i 2009. I tillegg kan norske fartøy fiske 63 200 tonn kolmule i EU-sonen i medhold av den årlige kvoteavtalen mellom Norge og EU for 2009. Dette innebærer at norske fartøy kan fiske inntil 160 114 tonn kolmule i EU-sonen i 2009.

Norske fartøy har også fått økt soneadgang i færøysk sone i 2009. I medhold av flere bilaterale avtaler mellom Norge og Færøyene kan norske fartøy fiske inntil 76 514 tonn kolmule i færøysk sone i 2009.

Etter kvotebytte og overføring er den norske totalkvoten er på 231 973 tonn kolmule i 2009. Av denne kvoten er det satt av 1 500 tonn til dekning av bifangst av kolmule i andre fiskerier, samt 2 400 tonn til forsknings- og undervisningsformål.

3.3 REGULERING AV FISKET ETTER KOLMULE I 2009

Den norske kvoten er fordelt mellom to grupper, fartøy med kolmuletråltillatelse og fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse. Kvoten kan fiskes i Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen, EU-sonen, færøysk sone og i internasjonalt farvann.

Tabell 3: Gruppekvoter i 2009

Fartøygruppe	Gruppekvote før trekk eller overføring (tonn)	Andel (%)	Gruppekvote ¹ (tonn)
Kolmuletrål	169 895	78	165 680
Pelagisk- og Nordsjøtrål	47 919	22	62 393
Totalt	217 814	100	228 073

¹ Gruppekvoten etter trekk eller overføring er beregnet etter fangststatistikk per 1. januar 2009.

3.3.1 Fartøy med kolmuletråltillatelse

Fra årets begynnelse bestod gruppen av totalt 46 fartøy, hvorav 42 fartøy hadde faktor på 1, to fartøy hadde faktor på 1,27 og to fartøy hadde faktor på 1,425. Kolmuletrålerne ble fra årets begynnelse regulert med fartøykvoter med en kvoteenhet på 3 250 tonn, som gir en underregulering på 1,5 %.

I EU-sonen kunne kolmuletrålerne fiske inntil 123 191 tonn. Fra årets begynnelse ble delkvoteenheten i EU-sonen satt til 2 600 tonn, som tilsvarer en flat fordeling av områdekvoten. Et relativt stort kvantum ble tatt tidlig i sesongen i internasjonalt farvann. Delkvoteenheten i EU-sonen ble derfor først økt til 3 150 tonn 19. mars 2009 og til 3 450 tonn den 25. mars 2009.

Videre kunne kolmuletrålerne fra årets begynnelse fiske inntil 16.943 tonn i færøysk sone. Delkvoteenheten ble fra årets begynnelse fastsatt til 350 tonn, som ga en underregulering i færøysk sone på 2 %. Etter at de bilaterale forhandlinger med Færøyene ble avsluttet fikk Norge en netto overføring av kolmule og økt sonetilgang. Dette gjorde at kolmuletrålguppen fikk en kvote på 165 680 tonn, hvorav 28 481 tonn kunne fiskes i færøysk sone. Kvoteenheten ble da økt til 3 450 tonn, og delkvoteenheten for Færøysonen ble økt til 600 tonn.

Ytterlige konsultasjoner med Færøyene ga Norge en økt sonetilgang, og delkvoteenheten ble da økt til 1.300 tonn.

3.3.2 Fartøy med pelagisk- og nordsjøtråltillatelse

Denne gruppen bestod fra årets begynnelse av 35 fartøy pelagisk tråltillatelse og 8 fartøy med Nordsjøtråltillatelse. Gruppen kan fiske i Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen, EU-sonen, færøysk sone og i internasjonalt farvann.

Etter innspill fra næringen ble gruppen fra årets begynnelse regulert med en egen maksimalkvotefaktor på 2,2, som gir en overregulering på vel 5 %. Maksimalkvotefaktoren i EU-sonen ble satt til 1,8, som ga en overregulering på nesten 50 % i EU-sonen. I EU-sonen kunne gruppen fiske inntil 59 775 tonn og i færøysk sone 4 779 tonn.

Etter at forhandlingene med Færøyene ble avsluttet fikk Norge en netto overføring av kolmule og økt sonetilgang. Dette gjorde at gruppen pelagisk trål og nordsjøtrål fikk en kvote på 62 393 tonn. Etersom et relativt stort kvantum ble tatt i internasjonalt farvann ble kvotefaktoren økt til 2,3 den 25. februar og til 2,1 i EU-sonen den 25. mars 2009.

3.3.3 Fisket etter kolmule i 2009

Tabell 4 gir en oversikt over status i oppfisket kvantum per 4. november 2009.

Kolmuletrålerne har per 4. november 2009 fisket 164 466 tonn av gruppeknoten på 165 680 tonn, dette gir gruppen en rest på 1 214 tonn. Gruppen har fisket 119 542 tonn av soneadgangen i EU-sonen på 123 597 tonn.

Pelagisk- og Nordsjøtrål har per 4. november 2009 fisket 57 219 tonn av gruppeknoten på 62 393 tonn, dette gir gruppen en rest på 5 174 tonn. Gruppen har fisket 33 648 tonn av soneadgangen i EU-sonen på 34 861 tonn.

Tabell 4: Kolmulefangst i 2009

Fartøygruppe	Område	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletrål	NØS		272	
	EU-sonen	123 597	119 542	4 055
	Færøysonen ¹	28 481	470	28 011
	Internasjonalt farvann		44 182	
Total		165 680	164 466	1 214
Pelagisk- og Nordsjøtrål	NØS		16 370	
	EU-sonen	34 861	33 648	1 213
	Færøysonen ¹	8 033	1 708	6 325
	Internasjonalt farvann		5 493	
Total		62 393	57 219	5 174
Bifangst + forskning	NØS	3 900	2 635	1 265
Totalt Norge		231 973	224 320	7 653

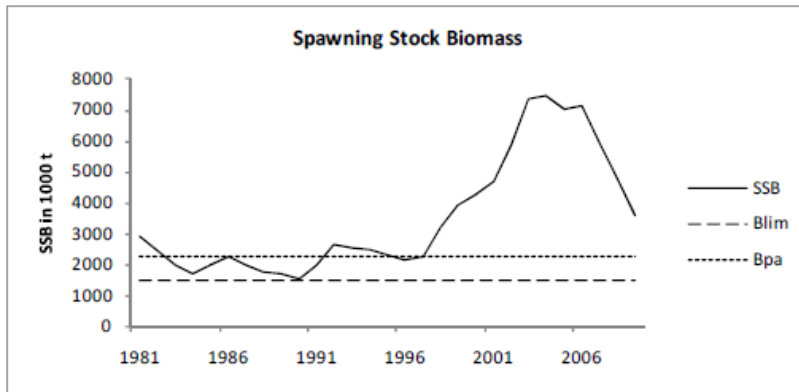
Kilde: Norges Sildesalgslag per 4. november 2009.

¹ Soneadgangen til færøysk sone er her beregnet ut ifra en total soneadgang på 36 514 tonn. Da soneadgangen ble økt til 76 514 tonn ble delkvoteenheten økt, men adgangen til færøysk sone ble ikke endret i forskriften da det ikke var behov for dette.

4 RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET I 2010

4.1 BESTANDSSITUASJONEN

ICES vurderer kolmulebestanden til å ha full reproduksjonsevne. Gytebestanden var historisk høy i 2003, men har siden den gang blitt vesentlig redusert og forventes å ligge like over B_{pa} i 2009. Rekruttering var historisk høy perioden fra 1996 til 2004, men det ser imidlertid ut som at årsklassene fra 2005 til 2008 er på et historisk lavt nivå.

I henhold til ICES høstes bestanden bærekraftig. Fiskedødeligheten i 2009 er estimert til å ligge på $F=0,17$. Dette ligger innenfor den anbefalte fiskedødeligheten ($F=0,18$) som kyststatene er enig om.

ICES har vurdert gjeldende forvaltningsplan til å være føre var. ICES har på grunnlag av den vedtatte forvaltningsplanen anbefalt et totalt uttak av kolmule i 2010 på 540 000 tonn. Anbefalingen var vesentlig høyere enn forventet og skyldes at partene har nådd anbefalt fiskedødelighet raskere enn forventet.

4.2 TAC OG NORSK TOTALKVOTE I 2010

Kyststatene er enige om forvaltning av kolmule i 2010. På grunn av dårlig rekruttering i de siste årsklassene er partene enig om å redusere det totale uttaket i 2010 til 540 000 tonn, som utgjør en reduksjon av kvoten fra 2009 på 11 %. Det totale uttaket inkluderer en avsetning til NEAFC for andre lands fiske i internasjonalt farvann. Kyststatskvoten er fastsatt til 497 022 tonn i 2010. Den norske kyststatsandelen er på 130 443 tonn.

Norge og EU er enig om en videreføring av den gjensidige soneadgangen. Det vil si at norske fartøy kan fiske inntil 68 % av kyststatsandelen i EU-sonen i 2010. I tillegg kommer eventuelle overføringer i den bilaterale avtalen mellom Norge og EU. Norge og Færøyene er enig om økt gjensidig soneadgang. Norske fartøy kan fiske inntil 22.515 tonn i færøysk sone i 2010.

Den endelige norske totalkvoten fastsettes i forbindelse med de bilaterale forhandlingene med Russland, EU og Færøyene. I tillegg må det tas hensyn til eventuelle overføringer mellom år på grunn av ubenyttet kvote eller overfisket kvote.

Tabell 5. Foreløpig regneeksempel på norsk kvote i 2010

TAC:		540 000 tonn
Norges kyststatsandel		127 958 tonn
+ 0,5 % fra EU		2 485 tonn
Norsk kvote		130 443 tonn
I tillegg har vi bytter på tradisjonelt nivå		
Norge får:		
	EU	50 000 tonn
	Færøyene	10 000 tonn
Norge gir:		
	Russland:	-9 215 tonn
	EU	-5 000 tonn
	Færøyene	-1 000 tonn
Overføring mellom år:		
	Norsk flåte	7 653 tonn
	Overføring andre land	0 tonn
Norsk totalkvote		182 881 tonn

Norge får i henhold til regneeksempelen en totalkvote på 182 881 tonn.

4.3 OVERFØRING ELLER REDUKSJON AV KVOTEN TIL NESTE ÅR

I henhold til kyststatsavtalen for 2010 kan kyststatene overføre inntil 10 % av ubenyttet kolmulekvote til neste år. Dersom tildelt kvote blir overfisket skal dette kvantumet i sin helhet fratrekkes kvoten som er tildelt den aktuelle kyststat neste år.

Kolmuletrålgruppen har per 4. november 1 214 tonn gjenstående av sin tildelte gruppekvote, mens gruppen med pelagiske trålere og nordsjøtrålere har 5 174 tonn gjenstående av gruppekvoten.

Fiskeridirektøren foreslår at eventuelt over- eller underfiske i 2009 belastes eller overføres til vedkommende gruppe i 2010, etter at Norges kvote for 2010 er fordelt. Eventuelt over- eller underfiske av kvote som ble avsatt til bifangst og forskningsfangst blir tatt hensyn til før gruppekvotene beregnes.

5 REGULERING AV DELTAGELSE I FISKET I 2010

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av deltakervilkårene i 2010. Dette innebærer at fartøyene må ha kolmuletråltillatelse, pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse for å kunne delta.

6 REGULERINGSOPPLEGGET FOR DE ENKELTE FARTØYGRUPPER I 2010

6.1 FORDELING AV NORSK TOTALKVOTE

Den norske totalkvoten er de siste årene, etter avsetninger, fordelt i henhold til Norges Fiskarlag sitt landsmøtevedtak i 2007¹ med 78 % til kolmuletrålgruppen og 22 % til pelagisk- og nordsjøtrålergruppen.

Fiskeridirektøren foreslår en fordeling med 78 % til kolmuletrålerne og 22 % til fartøy med Nordsjø- eller pelagisk tråltillatelse. Samme nøkkel foreslås benyttet for fordeling av kvotene i EU-sonen og færøysk sone.

Fiskeridirektøren forutsetter som nevnt tidligere at eventuelt over- eller underfiske i 2009 overføres til vedkommende gruppe i 2010, etter at Norges kvote for 2010 er fordelt. Videre forutsettes at eventuelt over- eller underfiske av kvote som ble avsatt til bifangst og forskningsfangst blir tatt hensyn til før gruppekvote beregnes.

Det forutsettes at bifangst av kolmule av fartøy med adgang til å delta i fisket etter kolmule avregnes fartøyets kvote i 2010.

Fiskeridirektøren foreslår at det blir avsatt et kvantum til dekning av bifangst av kolmule i andre fiskerier for fartøy som ikke har adgang til å delta i fisket etter kolmule i 2010. En foreslår videre at avsetning til bifangst blir fratrukket norsk kvote for 2010 før fordeling på fartøygrupper.

Fiskeridirektøren vil foreslå at det blir avsatt totalt 1 500 tonn kolmule til dekning av bifangst av fartøy uten deltakeradgang i kolmulefisket i 2010.

Søknadene om forskningsfangst er ikke ferdigbehandlet, men det legges til grunn at Fiskeri- og kystdepartementet vil fastsette en forskningskvote for 2010 på samme nivå som for 2009. I det videre er følgende fratrukk på totalkvoten lagt til grunn før fordeling på fartøygrupper for 2010:

¹ Norges Fiskarlag – Landsmøtesak 6. november 2007 – Ressursfordeling mellom flåtegrupper.

Tabell 6. Fratrekke på totalkvoten i 2010 før fordeling på fartøygrupper

Fratrekke 2010	Kvote (tonn)
Estimert bifangst	1 500
Forskningskvoter	3 000
Totalt	4 500

6.2 FORDELING MELLOM SONER

Norske fartøy kan fiske 88 702 tonn kolmule i EU-sonen i 2010, som utgjør 68 % av kyststatsandelen. Videre har norske fartøy tradisjonelt fått adgang til å fiske kolmule i EU-sonen etter kvotebytte under de årlige bilaterale forhandlingene mellom Norge og EU, som på nåværende tidspunkt ikke er avsluttet. Dette kvantumet vil trolig reduseres noe i 2010, men det legges til grunn at norske fartøy også i 2010 får tilgang til EU-sonen etter kvotebytte med EU.

Norge har tradisjonelt ikke hatt begrensninger på antall lisenser i EU-sonen.

Norske fartøy har i 2009 hatt adgang til å fiske 158 458 tonn i EU-sonen, hvorav fartøy med kolmuletråltillatelse kunne fiske 123 597 tonn og fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse kunne fiske 34 861 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår at adgangen til å fiske etter kolmule i EU-sonen i 2010, etter avsetning til forskningskvote, fordeles med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

Fiskeridirektøren foreslår at det ved fastsettelse av områdekvoter tas hensyn til at utdelt forskningskvote skal kunne fiskes i alle soner.

Norge har adgang til å fiske inntil 22 515 tonn i færøysonen i 2010. I forbindelse med de årlige bilaterale forhandlingene med Færøyene vil Norge trolig få økt denne adgangen ved kvotebytte.

Det har ikke vært begrensninger på antall lisenser for fiske i færøysk sone i 2009.

Norske fartøy har i 2009 hatt adgang til å fiske 76 514 tonn i færøysk sone, og fordelingen mellom gruppene har vært 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse. Norske fartøy har tradisjonelt utnyttet denne adgangen i liten grad.

Fiskeridirektøren foreslår at adgangen til å fiske etter kolmule i færøysonen i 2010, etter avsetning til forskningskvote, fordeles med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

6.3 FARTØY MED KOLMULETRÅLTILLATELSE

Tradisjonelt har alle fartøyene i denne flåtegruppen vært behandlet likt med hensyn til regulering, det ble derfor bestemt at alle fartøy med kolmuletråltillatelse skulle få lik kvotefaktor. Dette gjør at per 4.november 2009 har 42 fartøy en faktor på 1, mens 4 fartøy har strukturert hvorav 2 fartøy har en faktor på 1,425 og 2 fartøy har en faktor på 1,27.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre nøkkel for fordeling av fartøykvoter for fartøy med kolmuletråltillatelse i 2010.

Det forutsettes at det fastsettes en fartøykvote for det samlede fisket i alle områder, samt at det fastsettes en egen delkvote for fiske i EU-sonen og en delkvote i færøysonen. Fiskeridirektøren legger til grunn at fisket reguleres uten overregulering. Fiskeridirektoratet foreslår at fartøykvoten for det samlede fisket fastsettes med en minimal underregulering, for eksempel på 1 %, ettersom kolmuletrålerne de siste årene (med unntak av 2009) har overfisket gruppekvoten. Fiskeridirektøren vil følge utviklingen i kolmulefisket. For å sikre en best mulig tilrettelegging for at kvotene i alle reguleringsområder skal kunne bli oppfisket, kan det bli nødvendig med liberalisering av reguleringen.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes fartøykvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen og færøysonen. Ved beregning av kvoteenhets størrelse vil det bli lagt til grunn en liten underregulering i fisket i EU-sonen og i færøysonen, og en underregulering på 1 % på fartøykvoten for det samlede fisket.

6.4 PELAGISK TRÅL OG NORDSJØTRÅL

Fartøy med pelagisk trål og nordsjøtrålerne består av tre grupper fartøy:

- Kombitrålere (fartøy som har både ringnottillatelse og pelagisk tråltillatelse)
- Pelagisk trål (trålere over 27,5 meter som har pelagiske tråltillatelse)
- Nordsjøtrålere (trålere under 27,5 meter som har nordsjøtråltillatelse)

For fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse fastsatte Fiskeridirektoratet i 2009 maksimalkvoter på grunnlag av basiskvote (100 % av konsesjonskapasitet). Kvotene til det enkelte fartøy fremkommer ved å multiplisere basiskvoten for fartøyet med den faktoren en får ved å dividere de respektive gruppekvotene med summen av basiskvotene.

Fiskeridirektøren foreslår samme nøkkel for fordeling av maksimalkvoter for fartøy med pelagisk tråltillatelse og fartøy med nordsjøtråltillatelse for 2010 som innværende år.

For fartøy med pelagisk tråltillatelse benyttes konsesjonskapasitet fastsatt i medhold av § 2–8 i forskrift om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst av 13. oktober 2006 (konsesjonsforskriften). Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

For fartøy med nordsjøtrållatelse nyttes konsesjonskapasiteten på grunnlag av fartøyenes godkjente faktiske lasteromsvolum per 3. februar 2006. Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

Det forutsettes at det fastsettes en kvote for det samlede fisket i alle områder, samt at det fastsettes egne delkvoter for fiske i EU-sonen og færøysk sone. Fiskeridirektoratet vil følge utviklingen i kolmulefisket. For å sikre en best mulig tilrettelegging for at kvoten skal kunne bli oppfisket, kan det bli nødvendig med refordeling. Siden dette er en svært blandet gruppe med hensyn til kvoteutnyttelse bør denne gruppen reguleres med fartøyskvoter uten overregulering og eventuelt et tillegg i form av en maksimalkvote. Fartøyskvotene vil representere garantert kvote, men overreguleringen vil bli regulert ved hjelp av maksimalkvoter.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen og færøysonen. Ved beregning av kvotefaktorens størrelse vil det bli lagt til grunn at reguleringen blir basert på fartøyskvoter uten overregulering og eventuelt et tillegg gitt som en maksimalkvote.

En foreslår at Fiskeridirektøren kan endre maksimalkvotene og delkvotene i EU-sonen og færøysonen.

6.5 TEKNISKE REGLER

Bestandssituasjonen for flere arter som tas som bifangst i fisket i Nordsjøen etter kolmule og øyepål med småmasket trål er på nåværende tidspunkt dårlig. For å sikre at reguleringer iverksettes og at fisket gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene totalt sett, er Fiskeridirektøren derfor av den oppfatning at en rekke tiltak bør introduseres for å bedre beskatningsmønsteret for disse fiskeriene.

Det vises også til at dagens prøvetakingssystem for kontroll av landinger av industriråstoff ikke er tilstrekkelig i forhold til å kontrollere den totale og faktiske fangstsammensetningen i landingene. Fiskeridirektoratet foretar prøvetaking av industritrålfangster ved landing og forsøk har vist at det kan være betydelig innblanding av andre arter enn målarten som ikke registreres. På dette tidspunkt er ofte kvaliteten på fangstene i en slik forfatning at det er vanskelig å få et korrekt bilde av reelle fangstsammensetningen.

Fiskeridirektoratet vil arbeide videre med å utvikle en tilfredsstillende prøvetaking av industrifangster. I dag ligger fokus på prøvetaking ved landing, men dette fokuset bør endres til prøvetaking om bord i fartøyene under fisket for å få et mer reelt bilde av fangstsammensetningen. Videre vil vi med bedre kunnskap om arts- og størrelsessammensetningen i industritrålfisket ha et bedre grunnlag til å fastsette bifangstregler som i større grad harmonerer og setter effektive rammer for det reelle fisket.

Fiskeridirektoratet ønsker å innføre bruk av sorteringsrist i fiske med småmasket trål etter øyepål og kolmule. Bakgrunnen for dette er at forsøk har vist at sorteringsristen gir god effekt

ved at den skiller ut uønsket bifangst av stor fisk, spesielt sei og lysing. Tatt i betraktning at kun et fåtall av fartøyene som fisker etter øyepål og kolmule tar vare på sei og annen konsumfisk vil et påbud om sorteringsrist bidra til at slik konsumfisk ikke går til oppmaling, og at risikoen for feilrapportering reduseres. Sorteringsristen fjerner derimot ikke risikoen for innblanding av uønsket bifangst av småfisk og yngel, samt pelagiske arter som sild, makrell, og hestmakrell. For å få til et bedre beskatningsmønster for fiske med småmasket trål etter øyepål og kolmule må bruk av sorteringsrist ses i en kombinasjon med stenging av felt hvor det er for høy innblanding av andre arter enn selve målarten. Her tar vi sikte på å utarbeide klare kriterier for slike eventuelle stenginger i forbindelse med innføring av et nytt RTC regime for Nordsjøen og Skagerrak.

Da forsøkene med bruk av sorteringsrist i småmasket trål i Nordsjøen i hovedsak har vært utført i fiske etter kolmule (med bruk av tråltyper utviklet for dette fisket) kan Fiskeridirektoratet vurdere å gi dispensasjonsadgang med unntak for bruk av slik sorteringsrist i et direktefiske etter øyepål. Da fisket med småmasket trål etter øyepål og kolmule ofte er et blandingsfiske mellom disse artene kan en slik dispensasjonsadgang også gjelde for begge artene. En slik vurdering må ses i lys av om fartøyene er utstyrt for produksjon av konsumfisk (sløyemaskiner, oppbevaringsrom etc.) og tradisjonelt har drevet slikt fiske, samt størrelsen på fartøyene. Når det gjelder vurdering av fartøystørrelse har dette sammenheng med at de minste fartøyene ikke har maskinkraft til å dra de største trålene (kolmuletrål) hvor sorteringsristen er testet ut og fungerer etter hensikten.

Det bemerkes at det i en eventuell dispensasjon vil kunne stilles spesielle krav og rapporteringsforpliktelser. Dette kan for eksempel være krav om regelmessig prøvetaking foretatt på fartøyet av fiskeren og innrapportering av resultater fra slike prøver.

Fiskeridirektøren foreslår at sorteringsrist blir obligatorisk under tråling etter øyepål og kolmule. Dispensasjonsordning for de minste fartøyene som ikke har maskinkraft nok til å benytte de tradisjonelle kolmuletrålene som benyttes i dette fisket. Videre kan det vurderes å gi dispensasjonsadgang med unntak for bruk av slik sorteringsrist for de fartøyene som er utstyrt for produksjon av konsumfisk og tradisjonelt har levert konsumfisk i kombinasjon med et direktefiske etter øyepål og kolmule.

I henhold til utøvelsesforskriften er det tillatt med inntil 20 % torsk, hyse og sei i vekt i de enkelte fangster og ved landing ved fiske med småmasket trål.² Videre er det forbudt å fiske eller lande torsk, hyse og sei til oppmaling, med unntak av lovlig bifangst av sei.³

Undersøkelser har vist at det kan være betydelig innblanding av andre arter i industrifangstene, og når vi samtidig ikke har et tilstrekkelig prøvetakingssystem for kontroll

² Forskrift om utøvelse av fisket i sjøen av 22. desember 2004 § 37

³ Forskrift om utøvelse av fisket i sjøen av 22. desember 2004 § 49

av landinger av industriråstoff må det antas å foreligge en stor grad av usikkerhet med hensyn til artssammensetningen i disse landingene. Når det nå er utviklet en teknologi som gjør det mulig å sortere ut innblanding av andre arter ved fiske etter kolmule bør tillatt andel bifangst av sei som kan gå til oppmaling kunne reduseres.

Fiskeridirektøren foreslår at tillatt andel sei som kan leveres til oppmaling videreføres.

Fiskeridirektøren vil bemerke at sorteringsrist ikke nødvendigvis er den endelige løsningen i forhold til bifangstproblematikken ettersom den kun sorterer på størrelse og ikke på art. Det er derfor viktig at dette tiltaket ses i sammenheng med andre tiltak, for eksempel stenging av områder.

VEDLEGG

Tabell 1: Norske kolmulekvoter (tonn) i perioden 1979-2009

År	EU-sonen (tonn)	Færøy-sonen (tonn)	Internasjonalt farvann, NØS nord for 62°N og Jan Mayen-sonen (tonn)	Industrietrålerne (tonn)	Totalt (tonn)
1979	125 000	90 000	Fritt fiske	Fritt fiske	215 000
1980	125 000	50 000	Fritt fiske	Fritt fiske	175 000
1981	120 000	68 000	Fritt fiske	Fritt fiske	188 000
1982	140 000	71 000	Fritt fiske	Fritt fiske	211 000
1983	180 000	30 000	Fritt fiske	Fritt fiske	210 000
1984	190 000	30 000	Fritt fiske	Fritt fiske	220 000
1985	200 000	40 000	Fritt fiske	Fritt fiske	240 000
1986	250 000	65 000	Fritt fiske	Fritt fiske	315 000
1987	260 000	65 000	Fritt fiske	Fritt fiske	325 000
1988	250 000	60 000	Fritt fiske	Fritt fiske	310 000
1989	215 000	35 000	Fritt fiske	Fritt fiske	250 000
1990	203 500	35 000	Fritt fiske	Fritt fiske	238 500
1991	155 000	30 000	Fritt fiske	Fritt fiske	185 000
1992	155 000	28 000	Fritt fiske	Fritt fiske	183 000
1993	205 000	27 000	Fritt fiske	Fritt fiske	232 000
1994	205 000	27 000	Fritt fiske	Fritt fiske	232 000
1995	225 000	27 000	Fritt fiske	Fritt fiske	252 000
1996	259 000	27 000	Fritt fiske	Fritt fiske	286 000
1997	255 000	27 000	Fritt fiske	Fritt fiske	282 000
1998	245 000	36 000	Fritt fiske	Fritt fiske	281 000
1999	235 000	39 000	250 000	Fritt fiske	524 000
2000	222 000	42 000	250 000	Fritt fiske	514 000
2001	190 640	47 000	250 000	Fritt fiske	487 640
2002	120 000	35 000	250 000	79 396	484 396
2003	120 000	36 200	250 000	80 000	486 200 ¹
2004	120 000	36 200	Fritt fiske	Fritt fiske	156 200
2005	120 000	36 200	Fritt fiske ²	Fritt fiske	890 000 ²
2006 ³	472 631	80 800	637 527	-	637 527
2007 ³	412 161	79 150	545 770	-	545 770
2008	304 269	59 020	429 580	-	429 580
2009	158 458	76 514	231 973	-	231 973

¹ Kolmuletrålernes maksimalkvoter i internasjonalt farvann, NØS og fiskerisonen ved Jan Mayen ble opphevet 21. mars 2003.

² Fritt fiske frem til 12. mai. Fisket ble gjenåpnet 18. juli, da ble det også fastsatt en norsk totalkvote.

³ I 2006 ble dette fisket regulert med gruppekvoter og maksimalkvoter både for kolmuletrål og industrietrålerne det vil si fartøy med tillatelse for å fiske med pelagisk trål og nordsjøtråltillatelse.

Tabell 2: Norske kolmulefangster i internasjonalt farvann i årene 1990 – 2009⁴

År	Internasjonalt farvann
1990	50 400
1991	6 400
1992	4 300
1993	34 300
1994	35 000
1995	47 000
1996	26 600
1997	36 500
1998	252 500
1999	220 200
2000	197 700
2001	191 100
2002	224 700
2003	465 200
2004	456 600
2005	472 800
2006	68 800
2007	58 131
2008	64 438
2009	49 675

⁴ Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister og Norges Sildesalgslag per 4. november 2009

Tabell 3: Norske kolmuletråleres kolmulefangster og antall deltagende fartøy i årene 1990-2009⁵

År	Kvantum (tonn)	Deltagelse
1990	281 200	44
1991	118 400	32
1992	154 500	31
1993	200 000	30
1994	226 200	29
1995	261 400	29
1996	337 500	36
1997	320 500	37
1998	527 600	43
1999	472 700	42
2000	462 100	42
2001 ¹	496 100	48
2002	447 300	45
2003	698 200	46
2004	813 000	47
2005	595 200	46
2006	494 400	46
2007	424 661	47
2008	327 113	46
2009	164 466	46

⁵ Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister og Norges Sildesalgslag per 4. november 2009

Tabell 4: Norske kolmuletråleres kolmulefangster (tonn) fordelt på ICES-områder i årene 1990-2009⁶

Område	I	IIa	IV	Vb	VIa	VIb	VII	XII	SUM
1990	-	566	1 596	19 344	108 429	616	153 788	-	284 339
1991	-	113	13 417	495	65 945	-	39 231	-	119 200
1992	-	28	14 354	2 540	92 081	808	44 745	-	154 555
1993	-	240	3 141	17 031	103 172	799	75 598	-	199 981
1994	-	-	5 799	18 846	97 592	2 417	101 581	-	226 235
1995	-	-	24 555	6 757	105 960	438	123 651	-	261 362
1996	-	1 118	-	34 856	119 887	-	182 691	-	337 549
1997	-	1 336	5 047	31 356	152 790	24 704	105 314	-	320 549
1998	-	8 992	3	35 779	167 968	104 797	210 070	-	527 609
1999	-	2 425	21 077	40 846	120 737	145 253	139 719	2 686	472 744
2000	-	1 590	45	42 934	156 853	180 708	80 020	-	462 149
2001	-	73 018	21 377	63 282	148 789	35 820	77 509	76 285	4 960 792
2002	-	67 132	7 047	8 508	105 356	200 468	53 071	5 680	447 262
2003	-	196 046	8	16 406	72 224	221 028	192 477	-	698 190
2004	63	280 481	396	28 579	70 586	325 644	108 813	10 183	824 745
2005	-	2 282	872	28 597	84 525	253 942	219 481	5 465	595 164
2006		1 738	134	900	69 259	118 874	297 990	5 554	494 449
2007		939	88	6 480	126 623	94 470	192 039	4 021	424 661
2008		1 421	18	825	97 444	30 680	189 355	8 140	327 884
2009	-	571	16	930	90 566	15 977	53 810	300	162 170

⁶ Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 4. november 2009